EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 328 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ruotsin vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuosien 2012–2015 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2012) 328 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ruotsin vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuosien 2012–2015 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[3],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[4],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia. Strategia keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyn lisäämiseksi.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
3 COM(2012) 328 final.
4 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.

lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[5]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

(3) Neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2011 suosituksen Ruotsin kansallisesta uudistusohjelmasta vuodelta 2011 ja lausunnon Ruotsin tarkistetusta lähentymisohjelmasta vuosiksi 2011–2014.

(4) Komissio hyväksyi 23 päivänä marraskuuta 2011 toisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi toinen politiikan yhdennetyn etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa. Komissio hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 2012 asetuksen (EU) N:o 1176/2011perusteella varoitusmekanismia koskevan kertomuksen[6], jossa se katsoi, että Ruotsi kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.

(5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2012 rahoitusvakauden turvaamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti, että on tarpeen jatkaa eriytettyä, kasvua edistävää julkisen talouden vakauttamista, palauttaa normaalit luotonannon edellytykset, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(6) Ruotsi toimitti vuosia 2012–2015 koskevan lähentymisohjelmansa sekä vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelmansa 20 päivänä huhtikuuta 2012. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Komissio on myös arvioinut asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklassa tarkoitetussa perusteellisessa tarkastelussa, onko Ruotsissa makrotalouden epätasapaino. Komissio totesi perusteellisessa tarkastelussaan[7], että Ruotsissa on epätasapaino, mutta se ei ole liiallinen.

(7) Neuvosto on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdan mukaisen lähentymisohjelman arvioinnin perusteella sitä mieltä, että ohjelman julkisen talouden kehitysarvion perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen vuoden 2012 osalta ja optimistinen vuosien 2013–2015 osalta, jolloin BKT:n kasvun odotetaan olevan keskimäärin noin 3,5 prosenttia. Komission kevään 2012 talousennusteen mukaan BKT:n kasvu on 2,1 prosenttia vuonna 2013. Ohjelmassa kaavaillun julkisen talouden strategian tavoitteena on varmistaa pitkän aikavälin kestävyys noudattamalla Ruotsin julkisen talouden kehyksen sääntöjä, muun muassa saavuttaa suhdannekierron aikana 1 prosentin julkisyhteisöjen rahoitusylijäämä suhteessa BKT:hen. Strategian tavoitteena on myös täyttää vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimukset, erityisesti noudattaa 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Ohjelmassa on muutettu julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoite julkisen talouden 1 prosentin ylijäämästä suhteessa BKT:hen 1,0 prosentin alijäämäksi suhteessa BKT:hen. Uusi keskipitkän aikavälin tavoite vastaa riittävästi vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Muutoksen ansiosta on todennäköistä, että (uudelleenlasketun) julkisen talouden

[5] Neuvoston päätös 2012/238/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2012.
[6] COM(2012) 68 final.
[7] SWD(2012) 160 final.

rakenteellisen rahoitusaseman perusteella[8] ohjelmakauden aikana päästään keskipitkän aikavälin tavoitteeseen, vaikka otettaisiin huomioon se, että vuonna 2013 tai 2014 jouduttaisiin toteuttamaan päätösperäisiä elvytystoimia, jotka johtuvat tarpeesta palauttaa indeksoimattomien valtion menojen reaaliarvo. Tietyt julkisen talouden kehitysarvioiden heikkenemisriskit liittyvät vuodesta 2013 alkaen suotuisiin makrotalouden odotuksiin. Menojen kasvulle asetettu viitearvo ylittyisi väliaikaisesti vuonna 2012, minkä jälkeen julkisten menojen suunniteltu kasvuvauhti, jossa on otettu huomioon päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet, vastaisi vakaus- ja kasvusopimuksessa menojen kasvulle asetettua viitearvoa vuodesta 2013 alkaen. Velkasuhde on alle 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ohjelman mukaan sen ennakoidaan supistuvan edelleen ohjelmakauden aikana.

(8) Komission asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan mukaisesti tekemä perusteellinen tarkastelu vahvisti, että kotitalouksien velkaantuneisuus on Ruotsissa varsin suuri. Asunto- ja asuntolainamarkkinat vakautuivat vuonna 2011, mutta markkinoilla on lukuisia rakenteellisia vääristymiä, jotka uhkaavat niiden vakautta pitkällä aikavälillä. Finanssisektorin häiriönsietokyvyn lisäämiseksi on toteutettu aiheellisia toimenpiteitä. Nykyisin toteutetaan kuitenkin lukuisia sellaisia politiikkoja, jotka saattavat johtaa Ruotsin asuntomarkkinoiden epävakauteen ja asuntovelkojen kertymiseen, mihin ei ole kiinnitetty juurikaan huomiota: antelias korkojen verovähennysoikeus, alhaiset kiinteistöverot, pienet lyhennykset ja tiukka vuokrasääntely. Tarjontapuolella paikallinen kaavoitusmonopoli, pitkät kaavoitusmenettelyt ja kilpailun puute heikentävät asuntotarjonnan joustavuutta.

(9) Huolimatta työmarkkinatilanteen yleisestä paranemisesta vuonna 2011 nuorten ja heikoimmassa asemassa olevien ryhmien työttömyysaste on edelleen korkea, erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestön kohdalla. Ruotsissa toteutetaan parhaillaan useita aktiivisia työmarkkinapoliittisia toimenpiteitä ja koulutusuudistukseen liittyviä toimia tämän tilanteen korjaamiseksi. Useimmat näistä toimenpiteistä vaikuttavat aiheellisilta ja uskottavilta, vaikka onkin liian aikaista arvioida niiden vaikutusta. Ei kuitenkaan ole varmaa, että nuorisotyöllisyyteen kohdennettu tärkein toimenpide – ravintoloiden ja catering-palvelujen alv:n alennus – on aiheellinen ja toimiva, vaan se on arvioitava. Lisäksi olisi mahdollista pyrkiä kunnianhimoisempiin tavoitteisiin, jos ongelmiin puututtaisiin kattavammin. Voitaisiin myös pienentää sekä suhteellisen korkeita palkkoja palkka-asteikon alkupäässä että pysyvissä ja määräaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden työsuhdeturvan eroja.

(10) Ruotsin T&K-menot suhteessa BKT:hen ovat toiseksi suurimmat EU:ssa, ja Ruotsia pidetään innovaatiojohtajana innovaatiounionin tulostaulun mukaan. Innovatiivisten tuotteiden kaupallistamisessa Ruotsi on kuitenkin EU:n keskitason alapuolella, ja kehityssuuntaus on negatiivinen. Lisäksi Ruotsi näyttäisi olevan jäljessä kilpailijoistaan nopeasti kasvavien innovatiivisten yritysten perustamisessa. Kaiken kaikkiaan Ruotsin vahva asema T&K-toiminnassa on haavoittuva, koska se on vahvasti riippuvainen muutamasta suuresta monikansallisesta yrityksestä, jotka siirtävät enenevässä määrin T&K-toimintaansa pois Ruotsista. Näitä kysymyksiä olisi tarkasteltava uudessa tutkimusta ja innovaatiotoimintaa käsittelevässä syksyksi 2012 odotetussa lakialoitteessa.

---

[8] Suhdannetasoitettu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä, komission yksiköiden uudelleenlaskemana ohjelman tietojen perusteella yhteisesti sovittuja menetelmiä käyttäen.

(11) Komissio on laatinut EU-ohjausjakson puitteissa kattavan analyysin Ruotsin talouspolitiikasta. Se on arvioinut sekä lähentymisohjelman että kansallisen uudistusohjelman ja esittänyt perusteellisen tarkastelun. Se on ottanut huomioon niiden merkityksen Ruotsin finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta. Lisäksi se on arvioinut, ovatko ne EU:n sääntöjen ja ohjeiden mukaisia ottaen huomioon, että Euroopan unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen tehostaa antamalla EU:n tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin. Se antaa EU-ohjausjakson nojalla jäljempänä esitettävät suositukset 1–4.

(12) Neuvosto on tutkinut Ruotsin lähentymisohjelman, ja se antaa lausuntonsa[9] erityisesti suosituksessa 1.

(13) Neuvosto on tutkinut Ruotsin vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelman ja sen lähentymisohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Se antaa asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla erityisesti jäljempänä esitettävän suosituksen 2,

SUOSITTAA, että Ruotsi toteuttaisi vuosina 2012–2013 toimia, joilla se:

1. säilyttää julkisen talouden rahoitusaseman vakauden vuonna 2012 toteuttamalla julkisen talouden strategiaa aiotusti ja varmistaa, että työtä julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi jatketaan, mukaan lukien menojen kasvulle asetetun viitearvon saavuttaminen;

2. toteuttaa lisää ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä asunto- ja asuntolainamarkkinoiden vakauden lisäämiseksi keskipitkällä aikavälillä, kuten kannustaa maltillista luotonantoa, vähentää velanoton suosimista asuntoinvestointien rahoittamisessa ja puuttuu asuntotarjonnan rajoituksiin ja vuokrasääntelyyn;

3. toteuttaa toimenpiteitä parantaakseen nuorten ja heikoimmassa asemassa olevien ryhmien osallistumista työmarkkinoille keskittymällä tehokkaisiin aktiivisiin työmarkkinapoliittisiin toimenpiteisiin, kannustamalla palkkojen suurempaan joustavuuteen erityisesti palkka-asteikon alkupäässä sekä tarkistamalla tiettyjä työsuojalainsäädännön kohtia, kuten koeaika, helpottaakseen siirtymistä vakituiseen työsuhteeseen; tarkastelee, miten tehokkaasti nykyinen ravintoloiden ja catering-palvelujen alennettu alv tukee työpaikkojen luomista;

4. keskittyy tulevaan tutkimusta ja innovaatiotoimintaa käsittelevään lakialoitteeseen toimenpiteistä, joilla edistetään innovatiivisten tuotteiden kaupallistamista ja uusien teknologioiden kehittämistä nopeasti kasvavien innovatiivisten yritysten tukemiseksi.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[9] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.